

DESPRE CONVENȚIA MATRIMONIALĂ

LUCIA ICHIMESCU

Familia, ca element fundamental și natural al societății¹, reprezintă o realitate biologică, născută din uniunea dintre un bărbat și femeie; este o realitate socială, care conferă un cadru comunității de viață și de interese a celor care o compun și nu în ultimul rând, este o realitate juridică, recunoscută și ocrotită de lege².

Familia, ca celulă fundamentală a vieții și a societății umane³, nu poate exista în afara căsătoriei⁴. Scopul încheierii căsătoriei constă în întemeierea unei familii⁵.

De la căsătoria cum manu⁶ până la căsătoria încheiată pe baza principiului egalității soților⁷, familia a cunoscut o evoluție continuă, de la tradiție la modernism⁷.

Precizări terminologice. Instituția căsătoriei generează o serie de raporturi personale și patrimoniale între soți. Raporturile juridice care iau naștere între soți cu privire la bunurile lor, precum și raporturile patrimoniale ale soților cu terții, sunt guvernate de regulile regimului matrimonial.

Noțiunea de „*regim matrimonial*” cunoaște mai multe accepțiuni în literatura juridică. Într-o concepție⁸, regimul matrimonial desemnează „ansam-

¹ Art. 16 alin. 3 din Declarația universală a drepturilor omului, adoptată și proclamată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite, prin rezoluția 217 A (III) din 1948.

² Ioan Albu, *Dreptul familiei*, Editura didactică și pedagogică, București, 1975, p. 7.

³ Ioan Chelaru, *Căsătoria și divorțul. Aspecte juridice, religioase și de drept comparat*, Editura “92 Acteon”, Iași, 2002, p. 8.

⁴ În concepția dreptului roman, căsătoria era un act privat care interesa numai familia.

⁵ Potrivit art. 1 alin. 3 Cod familiei, “Familia are la bază căsătoria liber consimțită între soți”.

⁶ Femeia căsătorită *cum manu* părăsea familia de origine și intra în familia soțului ei; în acest sens, a se vedea Mihail Vasile Jakotă, *Drept roman*, vol. II, Editura Fundației “Chemarea”, Iași, 1993, p. 239.

⁷ Potrivit art. 4 alin 1 Cod familiei, “În relațiile dintre soți, precum și în exercitarea drepturilor față de copii, bărbatul și femeia au drepturi egale.” Art. 49 al Decretului nr. 32/1954 a abrogat expres art. 195 Cod civil, care stipula că femeia este datoare să dea ascultare bărbatului, iar acesta trebuia să o protejeze.

⁸ C. Hamangiu, I. Rosetti-Bălănescu, Al. Băicoianu, *Tratat de drept civil român*, vol. III, Editura “All”, Colecția “Restitutio”, București, 1998, p. 1.

blul de reguli care ocârmuiesc chestiunile de ordin pecuniar care se nasc din uniunea soților din căsătorie”. De asemenea, a mai fost definit ca fiind „ansamblul regulilor care cârmuiesc raporturile dintre soți privitoare la bunurile lor, precum și raporturile în care ei intră cu terții, în calitatea lor de soți”⁹.

În concepția Codului civil de la 1865, soții aveau posibilitatea de a alege fie regimul dotal¹⁰, fie cel al separației de bunuri sau al comunității convenționale.

Regimul matrimonial poate fi legal sau convențional¹¹.

Regimul matrimonial convențional presupune ca viitorii soți să-și fi exprimat voința într-un contract de căsătorie, numit și *convenție matrimonială* sau *contract matrimonial*¹².

Unii autori¹³ au definit convenția matrimonială ca fiind „o facultate acordată de lege de a se reglementa în mod convențional și în limitele anume determinate efectele patrimoniale ale puterilor și ale incapacităților rezultând din căsătoria ca raport civil”.

Într-o altă definiție¹⁴, convenția matrimonială reprezintă „un contract condițional, solemn și irevocabil, prin care viitorii soți organizează capacitatea lor civilă și determină, în privința bunurilor, consecințele asociațiunii conjugale”.

Prin urmare, convenția matrimonială reprezintă acordul de voință al viitorilor soți prin care se stabilește regimul juridic al bunurilor dobândite de fiecare dintre ei, înainte sau în timpul căsătoriei, și al actelor juridice încheiate cu privire la aceste bunuri.

Scurt istoric. În dreptul roman, regimul bunurilor soților diferea după cum căsătoria era cum manu sau sine manu. Regimul comunității de bunuri era specific căsătoriei cum manu, iar regimul separației de bunuri, căsătoriei sine manu. Romanii nu cunoșteau regimul comunității convenționale.

Regimul matrimonial convențional a fost introdus de legiuitorul de la 1865 în codul civil. În art. 1224 al Codului civil era consacrat principiul libertății

⁹ I. Albu, *op. cit.*, p. 118.

¹⁰ Potrivit art. 1233 Cod civil, „dotea este averea ce se aduce bărbatului, din partea sau în numele femeii, spre a-l ajuta să susțină sarcinile căsătoriei”. Art. 1233-1293 Cod civil care reglementau regimul dotal au fost abrogate expres prin art. 49 al Decretului nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei.

¹¹ Potrivit Codului familiei, regimul matrimonial legal este cel al comunității de bunuri.

¹² C. Hamangiu, I. Rosetti-Bălănescu, Al. Băicoianu, *op. cit.*, p. 4.

¹³ M. B. Cantacuzino, *Elementele dreptului civil*, Editura „All”, Colecția „Restitutio”, București, 1998, p. 697.

¹⁴ D. Alecsandresco, *Explicațiunea teoretică și practică a dreptului civil român*, vol. VII, partea I, Editura „Socec”, București, 1916, p. 5-6.

convențiilor matrimoniale¹⁵. Dispozițiile Codului familiei, precum și cele ale Decretului nr. 32/1954 cu privire la punerea în aplicare a Codului familiei, au abrogat Titlul IV al Codului civil, intitulat „Despre contractul de căsătorie și despre drepturile respective ale soților”. Relațiile de familie au intrat sub incidența dispozițiilor Codului familiei, iar regimul comunității legale a devenit singurul regim juridic care cărmuiea bunurile soților. Exclusivismul regimului comunității legale a fost criticat în literatura de specialitate¹⁶ și au fost exprimate opinii care militau pentru reglementarea și a altor tipuri de regim matrimonial, cum ar fi cel separatist sau convențional.

Legislația altor state¹⁷ distinge între regimul matrimonial legal și regimul matrimonial convențional, fără a exista însă obligativitatea viitorilor soți de a încheia convenții matrimoniale, ci doar este oferită și această posibilitate. Datorită evoluției relațiilor de familie din cadrul societății noastre și dorinței de aliniere a legislației române la cea europeană, se impun reglementări moderne în materia regimului matrimonial. În lumina proiectului de cod civil, soții vor putea deroga, prin convenție matrimonială, de la regimul comunității legale.

Delimitarea convenției matrimoniale de instituția căsătoriei. Având în vedere faptul că termenii sinonimi utilizați în doctrină pentru convenția matrimonială sunt „contractul de căsătorie” sau „contractul matrimonial”, se impun unele precizări pentru a putea deosebi între instituția căsătoriei și convenția matrimonială.

În ceea ce privește căsătoria, aceasta este considerată de către unii autori¹⁸ drept un contract încheiat între soți. Teoria contractuală are sorginea în Constituția franceză din 1971, care prevedea în art. 7: „căsătoria este un contract civil”.

Alți autori¹⁹ împărtășesc opinia potrivit căreia căsătoria este un contract principal, iar convenția matrimonială este un contract accesoriu căsătoriei, ca existență și durată.

Cu toate acestea, actul juridic al căsătoriei se deosebește de convenția matrimonială printr-o serie de aspecte cum ar fi: căsătoria dă naștere atât la

¹⁵ „Veri'ce conventiuni matrimoniali sunt libere intre soti, intru catu acelea nu vetema drepturile barbatului de capu alu familiei, sau de capu alu asociatiunii conjugali, si intru catu nu deroga la dispositiunile proibitive ale acestui codice”.

¹⁶ V. D. Zlătescu, *Sugestii pentru viitorul cod al familiei*, în “Revista română de drept” nr.3/1972, p. 66-74; în același sens, a se vedea C. Roșu, *Necesitatea revenirii la libertatea convenției matrimoniale*, în Revista “Dreptul”, nr. 7/1999, p. 40-50.

¹⁷ Regimul matrimonial convențional poate fi ales de soți în state precum Franța, Elveția, Belgia, Italia, etc.

¹⁸ M. B. Cantacuzino, *op. cit.*, p. 656.

¹⁹ C. Hamangiu, I. Rosetti-Bălănescu, Al. Băicoianu, *op. cit.*, p. 4.

relații patrimoniale, cât și personale, în timp ce convenția matrimonială reglementează numai relațiile patrimoniale dintre soți; căsătorie se încheie în fața delegatului de stare civilă, în timp ce încheierea convenției matrimoniale este de competența notarului public; principiul libertății de voință care conferă părților posibilitatea de a determina conținutul și efectele convenției matrimoniale, este lipsit de eficiență în materia căsătoriei. Prin consimțământul liber exprimat la încheierea căsătoriei, soții sunt de acord cu drepturile și obligațiile personale și patrimoniale prestabilite de legiuitor²⁰.

Convenția matrimonială a fost asemănată cu pactul civil de solidaritate, reglementat în Codul francez, în art. 506-1- art. 515-7. Pactul civil de solidaritate este definit în art. 515-1 ca fiind un contract încheiat între două persoane fizice, majore, de sex diferit sau de același sex, pentru a-și organiza viața lor comună²¹. Pactul civil de solidaritate nu poate fi încheiat de către o persoană, simultan, cu mai mulți contractanți. De asemenea, nu poate fi încheiat de către o persoană căsătorită.

Legiuitorul francez a dorit să confere astfel un cadru juridic relațiilor de concubinaj, situând sub incidența legii, raporturile patrimoniale care se nasc între concubini.

În ceea ce privește forma, ambele contracte se încheie, sub sancțiunea nulității absolute, în formă scrisă și sunt supuse publicității prin înscrierea într-un registru special. Pactul civil de solidaritate își încetează efectele prin căsătoria unuia dintre concubini.

Principii generale care guvernează convenția matrimonială. Fiind un act juridic, convenția matrimonială va fi guvernată de principii specifice acestei instituții, cum ar fi principiul libertății de voință, principiul forței obligatorii, etc.

Principiul libertății convenției matrimoniale prezintă unele particularități în materia convenției matrimoniale. Art. 1224 din Codul civil de la 1859 reprezintă consacarea legislativă a acestor principii.

Prin convenția soții pot institui orice regim matrimonial reglementat. Cu toate acestea, prin prisma reglementărilor proiectului de cod civil, se aduc unele îngrădiri principiului libertății de voință. În această ordine de idei, în art. 259 al. 2 se prevede că prin convenția matrimonială nu se poate aduce atingere egalității dintre soți, responsabilității părintești sau devoluțiunii succesoriale legale. O altă îngrădire privește forma în care poate fi încheiată convenția matrimonială.

²⁰ În același sens, a se vedea C. Hamangiu, I. Rosetti-Bălănescu, Al. Băicoianu, *op. cit.*, p. 4 și E. Florian, *Dreptul familie*, Editura "Limes", Cluj-Napoca, 2003, p. 26-29.

²¹ Textul a fost introdus în Codul civil francez prin L. 99-944 din 15 nov. 1999, art. 1, publicată în JO din 16 nov. 1999.

Viitori soți pot încheia o convenție matrimonială valabilă numai în formă autentică²².

Principiul imutabilității convenției matrimoniale consacrat în art. 1228 din Codul civil de la 1865, potrivit căruia orice convenție matrimonială făcută după celebrarea căsătoriei este nulă, nu mai este preluat în proiectul codului civil. Potrivit acestor reglementări, convenția matrimonială poate fi modificată înainte sau după încheierea căsătoriei.

Un alt principiu care guvernează convenția matrimonială este principiul accesorialității sale la căsătorie. Această opinie a fost formulată în literatura de specialitate²³, însă considerăm că accesorialitatea reprezintă un caracter juridic al convenției matrimoniale.

Caracterele juridice ale convenției matrimoniale.

Convenția matrimonială este un act juridic bilateral, care presupune acordul de voință al viitorilor soți în privința raporturilor patrimoniale care se nasc din căsătorie. În doctrină²⁴, convenția matrimonială este considerată a fi un act juridic sinalagmatic, cu titlu oneros și comutativ.

Potrivit art. 258 din proiectul codului civil, convenția matrimonială este un act juridic solemn, care se încheie în fața notarului public. Ca înscris, convenția matrimonială este un act autentic, iar forța sa probantă este supusă regimului probatoriu din dreptul comun. De asemenea, modificarea convenției se poate face numai prin înscris autentic.

Caracterul public al convenției matrimoniale decurge din publicitatea căsătoriei²⁵. Publicitatea convenției se realizează prin înscrierea acesteia într-un registru special, ținut de judecătoria în a cărei circumscripție se află domiciliul comun al soților, sau, în lipsă, domiciliul fiecăruia dintre soți. La cererea oricărui dintre soți, în funcție de natura bunurilor, convenția matrimonială se va nota în cartea funciară, se va înscrie în registrul comerțului sau în alte registre de publicitate prevăzute de lege. Orice persoană, fără a fi ținută să justifice un interes, poate cerceta aceste registre și poate solicita eliberarea de extrase certificate sau de copii legalizate de pe convențiile matrimoniale. De asemenea, orice modificare a convenției matrimoniale este supusă publicității, sub sancțiunea inopozabilității față de terți.

²² Potrivit art. 258 din Proiectul codului civil, "Sub sancțiunea nulității absolute, convenția matrimonială se încheie prin act autentic". În același sens, a se vedea C. Hamangiu, I. Rosetti-Bălănescu, Al. Băicoianu, *op. cit.*, p. 5-12 și D. Alecsandrescu, *op. cit.*, tomul VIII, p. 6-22.

²³ Paul Vasilescu, *Regimuri matrimoniale. Parte generală*, Editura "Rosetti", București, 2003, p. 198.

²⁴ *Idem*, p. 211.

²⁵ Consimțământul la căsătorie trebuie să fie exprimat personal de către viitori soți, în mod public, în fața ofițerului de stare civilă și în prezența a doi martori.

Convenția matrimonială nu poate exista în afara instituției căsătoriei deoarece prin aceasta viitorii soți reglementează raporturile patrimoniale care decurg din căsătorie. Caracterul accesoriu²⁶ nu este absolut. Ca o consecință, nulitatea convenției matrimoniale pentru vicii de consimțământ nu atrage și nulitatea căsătoriei. Nu aceeași este situația în cazul capacității civile a viitorilor soți.

Convenția matrimonială este un act juridic personal²⁷, *intuitu personae* și causal. Cauza convenției matrimoniale trebuie să se încadreze în cadrul legal impus de căsătorie. Căsătoria se încheie numai în scopul întemeierii unei familii, prin urmare, prin convenția matrimonială sunt reglementate raporturile patrimoniale în scopul asigurării suportului material al căsniciei.

Condiții de valabilitate ale convenției matrimoniale. Fiind un act juridic, convenția matrimonială trebuie să îndeplinească condițiile de valabilitate cerute prevăzute în art. 948 din Codul civil.

În ceea ce privește capacitatea de a încheia convenții matrimoniale, datorită caracterului accesoriu al acesteia față de căsătorie, se aplică regula potrivit căreia se poate căsători în mod valabil, poate încheia și o convenție matrimonială. Unii autori²⁸ analizează capacitatea civilă a viitorilor soți sub două aspecte: capacitatea de a se căsători și capacitatea de a contracta potrivit dreptului comun.

Prin capacitatea de a încheia convenții matrimoniale înțelegem aptitudinea soților sau a viitorilor soți de a deveni titulari de drepturi și obligații născute din încheierea acestui act juridic.

Potrivit dreptului comun, capacitatea de exercițiu deplină se dobândește prin împlinirea vârstei de 18 ani. Dispozițiile art. 4 din Codul familiei arată că bărbatul se poate căsători numai dacă a împlinit vârsta de 18 ani, iar femeia numai dacă a împlinit 16 ani. Pentru motive temeinice, se poate acorda dispensă de vârstă femeii care a împlinit vârsta de 15 ani. În proiectul codului civil nu se mai face distincție între viitorii soți, din punct de vedere al capacității juridice de a încheia căsătoria²⁹.

Convenția matrimonială poate fi încheiată de minor în mod valabil numai cu încuviințarea ocrotitorului său legal și a instituției tutelare.

²⁶ Acest caracter decurge din dispozițiile art. 220 al. 1 din proiectul codului civil, potrivit căruia soții declară, după încheierea căsătoriei, regimul matrimonial ales.

²⁷ În literatura juridică a fost exprimată opinia potrivit căreia convenția matrimonială ar putea fi încheiată și prin mandatar, în lipsă de oprire legală expresă. De asemenea, nu este exclus nici autocontractul sau dubla reprezentare. În acest sens, a se vedea P. Vasilescu, *op. cit.*, p. 204.

²⁸ C. Hamangiu, I. Rosetti-Bălănescu, Al. Băicoianu, *op. cit.*, p. 17.

²⁹ Art. 204 al. 1 din proiectul codului civil: "Căsătoria se poate încheia dacă viitorii soți au împlinit vârsta de 18 ani".

Lipsa capacității de exercițiu atrage nulitatea absolută a convenției matrimoniale. Nulitatea convenției nu este acoperită prin încheierea căsătoriei.

Consimțământul reprezintă manifestarea de voință a viitorilor soți/soților făcută cu intenția de a produce efecte juridice. Valabilitatea consimțământului se apreciază potrivit regulilor din dreptul comun³⁰.

Obiectul convenției matrimoniale este unul special. Prin convenția matrimonială, viitori soți pot stabili regimul juridic al bunurilor lor, indiferent dacă au fost dobândite înainte de încheierea căsătoriei sau în timpul căsătoriei. Prin convenția matrimonială soții pot alege regimul separației de bunuri sau cel al comunității convenționale. Concret, soții pot opta între includerea în comunitate a bunurilor dobândite înaintea căsătoriei sau restrângerea comunității numai la aceste bunuri; pot restrânge comunitatea la bunurile anume determinate în convenție, indiferent de momentul dobândirii lor; obligativitatea acordului ambilor soți la încheierea anumitor acte de administrare. De asemenea, convenția matrimonială poate să includă și clauza de preciput, adică posibilitatea soțului supraviețuitor să preia, fără plată și înainte de dezbateră moștenirii, unul sau mai multe din bunurile comune, aflate în devălmășie sau coproprietate. Clauza de preciput este supusă raportului sau reducțiunii numai în măsura în care încalcă rezerva succesorală. Clauza își produce efectele numai prin moartea sau declararea judecătorească a morții unuia dintre soți. Ea devine caducă în situația în care comunitatea de bunuri încetează în timpul vieții soților. Executarea clauzei se face potrivit dispozițiilor dreptului comun, în natură sau prin echivalent. De asemenea, clauza nu afectează dreptul creditorilor comuni ai soților de a urmări, chiar înainte de încetarea comunității, bunurile ce fac obiectul clauzei. Soții sunt ținuți, sub sancțiunea nulității absolute a convenției, să respecte regimul matrimonial ales.

Cauza convenției matrimoniale este specifică. Scopul încheierii unui astfel de act juridic este comun ambelor părți și constă în stabilirea unor raporturi patrimoniale în vederea susținerii sarcinilor căsniciei. Pentru a fi valabilă, cauza trebuie să fie reală. Încheierea convenției matrimoniale în alt scop³¹ decât acela al realizării unui cadru patrimonial relațiilor de familie atrage nulitatea acesteia.

În ceea ce privește forma convenției matrimoniale, ca și în cazul tuturor actelor juridice, trebuie să distingem între forma *ad validitatem*, *ad probationem* și forma cerută pentru opozabilitatea față de terți³². Pentru a încheia în mod

³⁰ În acest sens, a se vedea G. Boroi, *Drept civil. Partea generală. Persoanele*, Editura "AllBeck", București, 2001, p. 157-160.

³¹ De exemplu, soții pot încheia o convenție matrimonială pentru a-i fraudă pe creditorii personali ai unuia dintre ei.

³² Pentru detalii, a se vedea G. Boroi, *op. cit.*, p. 188.

valabil o convenție matrimonială, consimțământul viitorilor soți trebuie să fie dat în fața notarului public, sub sancțiunea nulității absolute. Publicitatea convenției matrimoniale presupune îndeplinirea formalităților prevăzute de lege³³, pentru a face actul juridic cunoscut și terților. Simpla cunoștință de către terți a convenției matrimoniale nu acoperă lipsa formalităților de publicitate. În lipsa îndeplinirii formalităților legale, soții nu vor putea opune convenția matrimonială terților.

Efectele convenției matrimoniale. Pornind de la caracterul accesoriu al convenției matrimoniale, efectele acesteia depind de soarta actului principal, și anume căsătoria. Convenția matrimonială începe să își producă efectele din momentul celebrării căsătoriei. Efectul principal constă în adoptarea unui regim matrimonial, care poate fi cel al comunității sau al separației de bunuri. Efectele convenției vor fi opozabile terților numai după îndeplinirea formelor de publicitate legale. Atunci când convenția matrimonială este nulă, regimul matrimonial care va governa raporturile patrimoniale dintre soți va fi cel al comunității legale. În situația în care căsătoria nu va mai fi încheiată sau va fi lovită de nulitate, convenția matrimonială devine caducă. De asemenea, tot ca o consecință a caracterului accesoriu, convenția matrimonială va înceta să mai producă efecte în momentul desfacerii căsătoriei prin divorț sau a încetării căsătoriei prin moartea sau declararea judecătorească a morții unuia dintre soți.

Lichidarea regimului matrimonial ales de soți se va face potrivit regulilor înscrise în convenția matrimonială. Dacă nu sunt stipulate astfel de clauze, se vor aplica dispozițiile din materia lichidării regimului comunității convenționale.

Nulitatea convenției matrimoniale. Regulile din materia nulității convenției matrimoniale sunt cele din dreptul comun. Incapacitatea soților și existența unui viciu de consimțământ la încheierea convenției matrimoniale vor atrage nulitatea relativă a acesteia. Convenția matrimonială este nulă absolut atunci când nu este încheiată în formă autentică ori a fost încheiată prin încălcarea ordinii publice sau a dispozițiilor legale privind regimul matrimonial. Nulitatea convenției matrimoniale înlătură regimul adoptat de soți pentru a governa raporturile patrimoniale dintre ei.

Aspecte de drept internațional privat. Convenția de la Haga asupra legii aplicabile regimurilor matrimoniale, încheiată la 14 martie 1978³⁴ reglementează conflictele de legi care se pot naște în privința regimurilor patrimoniale. Potrivit art. 3 din Convenție, prin convenția matrimonială soții aleg legea aplicabilă raporturilor dintre ei, care poate fi legea statului a cărei cetățenie o are unul

³³ Publicitatea și inopozabilitatea convenției matrimoniale sunt prevăzute în art. 262 și art. 263 din proiectul codului civil.

³⁴ Convenția de la Haga a fost semnată de către Austria, Franța, Luxemburg, Portugalia și Țările de Jos.

dintre soți în momentul acestei desemnări, legea statului pe teritoriul căruia unul dintre soți are reședința obișnuită sau legea primului stat pe teritoriul căruia unul dintre soți își va stabili o nouă reședință obișnuită după căsătorie.

Forma convenției va fi cărmuită de legea locului unde a fost încheiat actul juridic sau legea aplicabilă regimului matrimonial. Formele de publicitate ale convenției matrimoniale se vor realiza după *lex causae* (legea aplicabilă regimului matrimonial).

Convenția de la Haga contribuie la armonizarea legislațiilor la nivel european în materia regimurilor matrimoniale. În ceea ce privește legislația română, un prim pas în vederea unificării și uniformizării acesteia cu legislația europeană a fost făcut prin elaborarea proiectului de cod civil, în care sunt reglementate regimurile matrimoniale.

În dreptul intern, conflictele de legi în materia convenției matrimoniale sunt reglementate de Legea nr. 105/1992 privind raporturile de drept internațional privat³⁵. Datorită caracterului accesoriu al convenției matrimoniale, condițiile de fond cerute pentru valabilitatea acesteia sunt cele stabilite de legea națională a fiecăruia dintre viitorii soți. Dacă unul sau ambii soți sunt apatrizi, se va aplica legea care cărmuiește efectele căsătoriei. Forma convenției matrimoniale este guvernată de legea determinată în art.71 al.1 și art. 86 din Legea nr. 105/1992. Aceasta poate fi: legea care cărmuiește fondul; legea locului unde a fost încheiată convenția matrimonială; legea națională sau legea domiciliului autorității care examinează valabilitatea actului juridic; legea unuia dintre statele în care se găsesc viitorii soți la data încheierii convenției matrimoniale, dacă statele sunt diferite; legea statului unde reprezentantul părții s-a aflat în momentul încheierii actului juridic, dacă a îndeplinit condițiile de formă prevăzute de această lege³⁶.

Regimul juridic și efectele convenției matrimoniale sunt cărmuite de *lex voluntatis*, iar în lipsă, de legea aplicabilă efectelor căsătoriei. În literatura de specialitate³⁷ a fost exprimată opinia potrivit căreia legea aleasă de părți, sau în lipsă, legea care cărmuiește efectele căsătoriei, ar trebui să reglementeze atât încheierea cât și efectele convenției matrimoniale.

³⁵ Publicată în M.Of. nr. 245/01.10.1992.

³⁶ Pentru detalii, a se vedea I. P. Filipescu, *Drept internațional privat*, vol. II, Editura "Actami", București, 1997, p. 175-177.

³⁷ *Idem*, p. 176.